

Tjänsteutlåtande

Österåkers kommun
Miljö- och hälsoskyddsavdelningen

Till Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Datum: 2020-08-14
Ärendenr: MHN-2020-1339-427 och 2018.1316-445
Fastighetsbeteckning: MARGRETELUND 16:95

Föreläggande om åtgärder avseende klagomål på lukt

Sammanfattning

Klagomål avseende störande lukt har inkommit till miljö- och hälsoskyddsavdelningen. Störningen uppkommer främst vid tömning av slam från slamsilo vid avloppsreningsverket och den borttransport som sker i lastbilssläp utmed Trälhavsvägen. Klagomålet har pågått under en längre tid. Skyddsåtgärder har vidtagits men ytterligare åtgärder bedöms nödvändiga för att minimera risken för olägenhet för de närboende.

Beslutsförslag

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar

Miljö- och hälsoskyddsnämnden (MHN) beslutar att förelägga Österåkersvatten AB med organisationsnummer 556482-7946 att vidta följande försiktighetsåtgärder:

1. En skriftlig redovisning av den egenkontroll som utförs för att minimera luktstörningar från slamtömningen ska lämnas till MHN senast den 30 september 2020. Redovisningen ska innehålla uppgifter om rutiner vid transporter och utlastning av slam, dagar och tider för hämtning och annat som påverkar risken för luktstörning i omgivningen samt även omfatta hantering av klagomål.
2. En utredning med förslag på ytterligare luktreducerande åtgärder för att minimera risken för olägenhet genom lukt för de närboende vid Margretelunds avloppsreningsverk ska tas fram och redovisas skriftligen till MHN senast den 30 september 2020. Utredningen ska även innehålla kostnader och en tidplan för när åtgärderna kan utföras.

Beslutet fattas med stöd av 26 kap 9, 19 §§, 2 kap 2-7 §§ miljöbalken

Detta beslut kan överklagas till Länsstyrelsen i enlighet med bilaga som bifogas beslutet.

Bakgrund

Klagomål på störande avloppslukt och även kemikalielukt från Margretelunds avloppsreningsverk inkom till miljö- och hälsoskyddsavdelningen (MHA) från boende på Trälhavsvägen 44 b den 31 juli 2018. Fastigheten ligger ca 90 meter från

slamsilon och i direkt närhet till in- och utfarten från reningsverket. Klaganden framför bland annat att lukten innebär att de inte kan vara ute på tomten, att de inte kan stå ute och grilla eller äta, samt att de måste hålla dörrar och ventiler stängda. Klaganden framför även störningar från buller av lastbilstransporterna som gör att de väcks mellan klockan 03-05. Enligt uppgifter från klaganden förekommer slamtransporter cirka tre gånger i veckan, på olika dagar, även på helger, och vid olika klockslag. Det har även förekommit att slam töms i gatubrunn utanför tomtgränsen. Klaganden uppger att luktproblemet kvarstår en längre tid efter tömningen.

Klagomål har även inkommit från Rödbosundsvägen 33 b den 8 juni 2020. Fastigheten ligger ca 350 meter från slamsilon. Klaganden framför att familjen väcktes av kraftig lukt som kom in genom öppna fönster.. Klaganden framför även att luktstörningar förekommer kontinuerligt och att flera boende i området störs. Det skiljer sig åt mellan dagar och mellan olika grannar när luktproblem noteras vilket kan bero på vindförhållandena. Ibland känns lukten hela dagen, även då slamtömning inte har skett.

Klagomål har även inkommit från Trälhavsvägen 34 b den 6 juli 2020. Fastigheten ligger ca 280 meter från slamsilon och utmed vägen där borttransporten av slam sker. Klaganden framför att hon vaknar varje måndag av kraftig illaluktande stank. Lukten dröjer kvar länge och är svår att vädra ut.

Klagomålet har följts upp löpande gentemot Roslagsvatten AB och vid tillsynsbesök på Margretelunds avloppsreningsverk.

Enligt uppgifter från Roslagsvatten i samband med tillsynsbesök den 7 september 2018 utförs skyddsåtgärder för att minimera risken för luktstörningar genom att slamtransporterna har förlagts till tidig morgon mellan klockan 05-07 när få personer är ute i området samt att släpen täcks för att minimera luktspridning. Städning runt slamsilon utförs regelbundet, genomföringar i slamsilon har tätats. Rutiner har även införts avseende hantering av tryckluft som används vid slamtömningen för att säkerställa att tryckluften stängs av. Tömning sker oftast enligt schema på måndag och torsdag morgon men avvikelser kan förekomma. Beroende på behovet av slamtömning sker tömning en till tre gånger per vecka. Det kan förekomma att entreprenörer har behov av att lämna externt slam i gatubrunn som leder till avloppsreningsverket. Tömning ska då ske vid P16 men har av misstag skett i gatubrunnen vid infarten till reningsverket. Beredskapspersonalen är informerad om problemet.

Enligt uppgifter från Roslagsvatten AB i samband med tillsynsbesök den 23 januari 2019 har luckan under silon inte åtgärdats då de bedömer att det inte skulle ge någon nämnbar effekt på luktspridningen. Transporter till anläggningen består främst i slamtömningsbilar som kommer vid klockan 05 och kemikalieleveranserna som kommer mellan kl 07-16. Trafik till anläggningen består även av lastbilar med VVS-material (t ex ledningar, rör, pumpar mm) eftersom Roslagsvatten AB har sitt lager här med reservdelar. Det förekommer även att slambilar kommer till Margretelund vid renoveringsarbeten på andra reningsverk där bassänger ska tömmas. Under sommaren kommer även fler mindre slambilar med slam från öarna. Det innebär fler trafikrörelser i närområdet. En åtgärd som Roslagsvatten tittar på är möjligheten att bygga in tömningen från slamsilon med en avskärmande duk runt fickan i silon.

Enligt uppgifter från Roslagsvatten AB den 24 april 2020 används inom

verksamheten fällningskemikalier och kemikalier för att stabilisera slammet. Dessa kemikalier är luktfria. Risken för svavelvätelukt är liten sedan röt-kammaren togs ur drift. Lukt från svavelväte kan uppkomma inne i reningsverket. Halterna övervakas genom mätare som bärs av personalen och halterna är inte skadliga.

Enligt uppgifter från Roslagsvatten AB den 2 juli 2020 utreder Roslagsvatten AB alternativa möjligheter för att reducera lukten och har infört nya rutiner vid slamtömningen så att chauffören fotograferar släpet innan avfärd och skickar till Roslagsvatten AB för att säkerställa att släpen är täckta.

Inspektioner vid avloppsreningsverket har utförts av MHA den 14 maj klockan 06-07, den 18 maj klockan 05-06, den 26 maj klockan 18:30 och 19:30, den 11 juni klockan 05:20-06:20 och den 25 juni klockan 05:40-06:10. Vid dessa tillfällen har lastning av slam pågått och borttransport skett. Lukt har noterats under en kortare period av 2 minuter upp till 15 minuter i nära anslutning till avloppsreningsverket. Lukt kunde noteras utmed Trälhavsvägen vid borttransporten under cirka 15-30 minuter.

Kommunicering

Förslag till beslut har skickats till Roslagsvatten AB för kommunikering den 14 augusti 2020.

Avdelningens slutsatser

MHA bedömer att avloppsreningsverkets placering på nära avstånd till bostadsbebyggelse ställer särskilda krav på verksamheten i syfte att minimera risken för olägenhet. Avståndet mellan slamsilon och de klagandens fastigheter uppgår till mellan 90-350 meter.

Skyddsåtgärder har vidtagits bland annat i form av att slamtransporterna har förlagts till tidig morgon för att minska antalet personer som är ute i området samt att släpen ska vara täckta för att minimera att lukt sprids från flaken. Problemen med besvärande lukt har dock kvarstått.

MHA bedömer att lukten som uppstår i omkringliggande bostadsområde i samband med tömning av slam bidrar till olägenheter för de närmast boende trots att de luktolägenheter som kunde kännas vid de inspektioner som utförts varit små. MHA bedömer därmed att Roslagsvatten bör utreda och ta fram förslag på åtgärder för att minska luktolägenheter i omgivningen.

Den störning som avser kemikalielukt bedömer MHA är en del av det övriga luktklagomålet då lukten av slam kan uppfattas som frän och stickande. I avloppsreningsverket används fällningskemikalier och kemikalier för att stabilisera slammet som är luktfria. Risken för svavelvätelukt är liten sedan röt-kammaren togs ur drift. MHA bedömer därmed inte att det finns risk för lukt från de kemikalier som hanteras inom verksamheten.

I enlighet med miljöbalken 26 kap 9 § får en tillsynsmyndighet i det enskilda fallet besluta om de förelägganden och förbud som behövs för att denna balk samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken ska följas.

Enligt gällande tillstånd till miljöfarlig verksamhet och beslut om slutliga villkor från

länsstyrelsen, daterat 13 november 2000, ska erforderliga åtgärder vidtas i samråd med tillsynsmyndigheten för att motverka störningen från besvärade lukt i omgivningen (villkor D6).

Med stöd av miljöbalken 26 kap 9 § och i enlighet med gällande tillstånd för verksamheten bedömer MHA att Roslagsvatten bör vidta åtgärder för att minimera risken för olägenhet genom lukt för de närboende vid Margretelunds avloppsreningsverk.

I enlighet med miljöbalken 26 kap 19 § ska den som bedriver verksamhet eller vidtar åtgärder som kan befaras medföra olägenheter för människors hälsa eller påverka miljön fortlöpande planera och kontrollera verksamheten för att motverka eller förebygga sådana verkningar.

Den som bedriver sådan verksamhet eller vidtar sådan åtgärd skall också genom egna undersökningar eller på annat sätt hålla sig underrättad om verksamhetens eller åtgärdens påverkan på miljön.

Den som bedriver sådan verksamhet skall lämna förslag till kontrollprogram eller förbättrande åtgärder till tillsynsmyndigheten, om tillsynsmyndigheten begär det.

Med stöd av miljöbalken 26 kap 19 § bedömer MHA att Roslagsvatten bör utreda och ta fram förslag på förbättrande åtgärder för att minimera risken för olägenhet genom lukt för de närboende vid Margretelunds avloppsreningsverk.

I enlighet med hänsynsreglerna i miljöbalken 2 kap 2-5 §§ bedömer MHA att det är rimligt i enlighet med miljöbalken 2 kap 7 § att det är rimligt att Roslagsvatten utför undersökningar och vidtar åtgärder enligt beslutet.

Maria Lindström
Miljö- och hälsoskyddschef

Karin Larsson
Miljö- och hälsoskyddsinspektör

Expedieras:

Klaganden

Akt